

**Арча район Советы
КАРАРЫ**

« 22 » май 2024 ел

№ 287

«Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында» 2019 елның 18 апрелендәге 244 номерлы Арча район Советы карарына үзгәрешләр керту хакында

"Экологик экспертиза турында" 1995 елның 23 ноябрәндәге 174-ФЗ номерлы федераль законга, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы федераль законга, "Экологик экспертиза турында" 1995 елның 23 ноябрәндәге 174-ФЗ номерлы федераль законга, «Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү материалларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Табигый байлыктар һәм экология министрлыгының 2020 елның 1 декабрьдәге 999 номерлы боерыгына ярашлы рәвештә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Уставы нигезендә, Арча район Советы карар бирде:

1. «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында» 2019 елның 18 апрелендәге 244 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертергә һәм аны, әлеге карарга кушымта нигезендә, яңа редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru/>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Арча район Советының икътисади үсеш, авыл хужалыгы һәм әйләнә-тирә мохитне саклау мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
Арча район Советы рәисе

И.Г.Нуриев

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә
планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә
мохиткә йогынтысын бәяләү буенча ижтимагый фикер алышуларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә (алга таба-Нигезләмә) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә жәмәгәтчелеккә экология экспертизасы объекты булган планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлек һәм аның әйләнә-тирә мохиткә йогынтысы турында мәгълүмат бирү максатында жәмәгәтчелек өстенлекләрен ачыклау һәм аларның йогынтысын бәяләү процессында жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алу максатында, ижтимагый фикер алышуларны әзерләүне һәм үткәрүне оештыру мәсьәләләрен регламентташтыра.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Әйләнә-тирә мохиткә планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлекнең (алга таба - ОВОС) йогынтысын бәяләү - мөмкин булган тискәре йогынтыларны билгеләү, экологик нәтижәләрне бәяләү, жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алу, йогынтырны киметү һәм булдырмау буенча чаралар эшләү аша планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру турында экологик юнәлешле идарә карарын кабул итүгә ярдәм итә торган процесс.

Экология экспертизасы - планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлекнең экологик таләпләргә туры килүен билгеләү һәм экологик экспертиза объектның гамәлгә ашыруның тирә-як табигый мохиткә тискәре йогынтысын һәм алар белән бәйлә социаль, икътисади һәм башка нәтижәләрен кисәтү максатларында экология экспертизасы объектның гамәлгә ашыруның рөхсәт ителүен билгеләү.

Йогынтыны бәяләү буенча тикшеренүләр - йогынтыны бәяләү максатларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүмат жыю, анализлау һәм документлаштыру.

Планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлек - әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясарга сәләтле һәм экология экспертизасы объекты булган эшчәнлек.

Заказчы - планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлек буенча документлар әзерләү өчен әлеге эшчәнлек төренә куела торган норматив таләпләр нигезендә җавап бирүче һәм экология экспертизасына планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлек буенча документлар әзерләүгә җавап бирүче юридик яисә физик зат.

Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү эшләрен башкаручы - әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләүне уздыруны гамәлгә ашыручы физик яки юридик зат

(заказчы яки физик (юридик) заказчы планлаштырылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү буенча эшләр башкару хокукын биргән заказчы).

Йогынтыны бәяләү материаллары - планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләүне уздырганда әзерләнгән һәм экология экспертизасына бирелә торган документларның бер өлеше булып торган документлар комплекты.

Ижтимагый фикер алышулар - жәмәгатьчелеккә планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлек һәм аның әйләнә-тирә мохиткә мөмкин булган йогынтысы турында мәгълүмат бирүгә юнәлдерелгән әлеге Нигезләмәгә һәм башка норматив документларга ярашлы рәвештә йогынтыны бәяләү кысаларында үткәрелә торган чаралар комплексы.

1.3. Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү уздыруның максаты әлеге эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын һәм аңа бәйле социаль, икътисади һәм башка нәтижәләргә булдырмау яисә киметү.

1.4. Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү аны нигезләүче документлар 23.11.1995 №174-ФЗ Федераль законга ярашлы рәвештә экология экспертизасына дучар ителгән планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлек өчен үткәрелә. Эш тәртибе һәм эчтәлегә, әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү буенча документлар составы Россия Федерациясенен гамәлдәге законнары белән, планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлекнең төрләренә һәм (яки) конкрет характеристикаларына ярашлы рәвештә, билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

1.5. ОВОС буенча материаллар әзерләгәндә жәмәгатьчелекнең катнашуы түбәндәгечә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

1. башлангыч мәгълүматны тәкъдим итү этабында (ОВОС уздыруга техник бирем проекты (алга таба - техник бирем));
2. ОВОС үткәрү һәм нигезләүче документларны әзерләү этабында.

1.6. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында ОВОС буенча жәмәгать фикер алышуларының предмети булып дәүләт экология экспертизасы объектының түбәндәге документлары тора (алга таба - документлар):

1. планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлекнең гомуми тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру максатлары булган нигезләүче документлар; мөмкин булган альтернативалар; аны гамәлгә ашыру шартларын тасвирлау; гамәлдәге норматив документларда каралган башка мәгълүмат;

2. башлангыч ОВОС нәтижәләре;

3. ОВОС үткәрүгә техник бирем;

4. дәүләт экология экспертизасы объектларына куела торган таләпләргә законнарда билгеләнгән таләпләргә туры килә торган ОВОС буенча материалларның башлангыч варианты.

1.7. Ижтимагый фикер алышулар түбәндәге формаларда үткәрелә:

1. әгәр күрсәтелгән объектлар әйләнә - тирә мохиткә тискәре йогынты ясыя торган I-III категорияле объектлар критерийларына туры килмәсә, шулай ук мондый эшчәнлек "Экология экспертизасы турында" 1995 елның 23 ноябрәндәге 174-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә дәүләт экология экспертизасына кертелмәсә, әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясыя торган объектларда

планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлеккә карата әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләүнең башлангыч материаллары, техник бирем проекты, экология экспертизасы объекты, шул исәптән дәүләт экология экспертизасының тискәре нәтижәсе нигезендә эшкәртелгән әйләнә-тирәлеккә йогынтыны бәяләүнең башлангыч материаллары яисә әлеге таләпнең 6 пункты нигезендә проект документлары һәм (яисә) инженер эзләнүләре нәтижәләре экспертизасы искәртмәләре буенча эшләп бетерелгән очракта, гади мәгълүмат бирү (ижтимагый фикер алышулар объектын урнаштыру урынын күрсәтеп һәм, шул исәптән, адрес (адреслар) буенча искәртмәләр, комментарийлар һәм тәкъдимнәр белән, хәбәрнамә буенча электрон почта аша жәмәгатьчелеккә мәгълүмат бирү);

2. сораштыру (ижтимагый фикер алышулар объектын таныштыру өчен урнаштыру урынын, сораштыру битләре формасында жәмәгатьчелеккә искәртмәләр, комментарийлар һәм тәкъдимнәр жыю тәртибен һәм сораштыру протоколын рәсмиләштерүне күрсәтеп, жәмәгатьчелеккә мәгълүмат бирү);

3. ижтимагый фикер алышулар (ижтимагый фикер алышулар үткәрү датасын, вакытын һәм урынын күрсәтеп, жәмәгатьчелеккә хәбәр итү, теркәү кәгазьләрен һәм жәмәгать тыңлаулары беркетмәсен рәсмиләштерү);

4. жәмәгатьчелеккә мәгълүмат бирүне, ижтимагый фикер алышулар объектын белән танышуны һәм фикер алышу өчен материаллар урнаштыру урынын күрсәтеп, ижтимагый фикер алышулар объектын буенча искәртмәләр, комментарийлар һәм тәкъдимнәр алуны тәэмин итүче ижтимагый фикер алышуларының башка формасы (конференция, түгәрәк өстәл, анкета, жәмәгатьчелек белән консультацияләр, шулай ук әлеге пунктта күрсәтелгән формаларны берләштерү).

1.8. Ижтимагый фикер алышулар аларны үткәрү зарурлыгы турында түбәндәге субъектларның (алга таба - инициаторлар) берсе генә булса да белдерсә үткәрелә:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башлыгы;
2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Советы;
3. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет);

4. заказчы;

5. аларның мәнфәгатьләре турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлеккә кагылырга мөмкин юридик затлар һәм (яисә) шәхси эшкуарлар;

6. 18 яшькә житкән һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясә чикләрендә яшәүче кимендә 10 кеше яшәгән гражданның инициатив төркеме;

7. эшчәнлекләре территорияль яктан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы территориясендә булган ижтимагый оешмалар һәм берләшмәләр.

1.9. Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү нәтижәләре булып түбәндәгеләр тора:

1. планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау характеры һәм масштабы, аны гамәлгә ашыру

альтернативалары, әлеге йогынтының экологик һәм аларга бәйле социаль-икътисади һәм башка нәтижәләрен һәм аларның әһәмиятен бәяләү, йогынтыны минимальләштерү мөмкинлеге турында мәгълүмат;

2. заказчы планлаштырылган (ниятләнә торган) эшчәнлеккә кагылышлы карарлар кабул иткәндә, ижтимагый өстенлекләренә ачыклау һәм исәпкә алу;

3. үткәрелгән әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү нәтижәләрен исәпкә алып, заказчының планлаштырыла торган (ниятләнә торган) эшчәнлекне гамәлгә ашыруның альтернатив вариантларын (шул исәптән объектны урнаштыру урыны турында, технологияләренә сайлау турында һәм башкаларны) яисә аннан баш тарту турындагы карарлары билгеләү.

1.10. Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү нәтижәләре экология экспертизасына тапшырыла торган, шулай ук әлеге эшчәнлеккә кагылышлы башка идарә карарларын кабул итү процессында файдаланыла торган әлеге эшчәнлекнең бер өлеше булган йогынтыны бәяләү материалларында документлаштырыла.

2. Ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм уздыру тәртибе

2.1. Ижтимагый фикер алышулар үткәрүне оештыручы булып Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тора.

2.2. Инициатор Башкарма комитетка хәбәрнамә, шулай ук ижтимагый фикер инициатордан алышулар үткәрү буенча эшче төркемгә (алга таба - эшче төркем) кертү өчен вәкилләр исемлеген тапшыра.

2.3. Инициатор булып заказчы торган очракта, гаризага «Әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясауны бәяләү материалларына таләпләрне раслау турында» Россия Табигать министрлыгының 2020 елның 1 октябрендәге 999 номерлы боерыгы нигезендә әлеге Нигезләмәнең 4.1, 4.4, 4, 4.5, 7.1.5 п. нигезендә билгеләнгән документлар беркетелә.

2.4. Арча муниципаль районы Башкарма комитеты инициатор булган очракта, гариза бирү таләп ителми.

2.5. Оештыручы:

1. гаризаны карый һәм заказчы тарафыннан тапшырылган документларны район Башкарма комитетында теркәгәннән соң 5 эш көне эчендә Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килүен тикшерә;

2. ижтимагый фикер алышулар оештырылган очракта, инициатор белән берлектә уздыру датасын һәм вакытын билгели; бина бирүне оештыра һәм ижтимагый фикер алышулар барышында материалларны яздыру һәм яңадан торгызу, заказчы биргән кирәкле мәгълүмат материалларын күрсәтү өчен аудио-һәм видеоаппаратураны куллану мөмкинлеген тәэмин итә;

3. әлеге Нигезләмәнең 2.7 пункты нигезендә район Башкарма комитетының карар проектын әзерли;

4. фикер алышу өчен чыгарыла торган мәсьәләләр буенча махсус белемгә ия затларның (алга таба- экспертлар) исемлеген билгели; ижтимагый фикер алышулар уздырганчы аларга рекомендация һәм тәкъдимнәр бирү үтенече белән чакыру һәм мөрәжәгать жибәрә;

5. жәмәгәтчелек вәкилләренәң документларны карый алу мөмкинлеген тәэмин итә;

6. ижтимагый фикер алышулар уздыруны оештыра;

7. ижтимагый фикер алышулар уздыру өчен жәмәгәтчелек вәкилләреннән кергән искәрмәләр жыюны, анализлауны, исәпкә алуны һәм документлаштыруны тәэмин итә.

2.6. Заказчы:

1. жәмәгәтчелек белән танышу өчен ижтимагый фикер алышу объектларының ачыклығын тәэмин итү көнәннән исәпләнгән планлаштырылган ижтимагый фикер алышуы башланганчы 3 календарь көннән дә соңга калмыйча ижтимагый фикер алышулар үткәрү турында хәбәрнамә, техник бирем проекты (заказчы техник бирем проектың әзерләү турында карар кабул иткән очракта) һәм (яки) ОВОСның башлангыч материалларын (яки экологик экспертиза объекты) буенча ижтимагый фикер алышулар үткәрү турында хәбәрнамә (алга таба ижтимагый фикер алышулар үткәрү турында хәбәр итү) урнаштыруны тәэмин итә:

- муниципаль дәрәжәдә - "Әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү материалларына таләпләрне раслау турында" Россия Табигать министрлығының 01.12.2020 №999 карарының 7.9.1 пп нигезендә билгеләнгән жирле үзидарә органының рәсми сайтында, яисә, ул булмаганда – хакимиятнең вәкаләтле органының рәсми вакытлы басмасында (челтәр басмасы буларак теркәлгән вәкаләтле хакимиятнең вәкаләтле органының рәсми вакытлы басмасы сайтында);

- региональ дәрәжәдә - Росприроднадзорның территориаль органының рәсми сайтында һәм Россия Федерациясенәң әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге тиешле субъекты башкарма хакимияте органының рәсми сайтында (булмаган очракта - Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органының рәсми вакытлы басмасында (челтәр басмасы буларак теркәлгән вәкаләтле хакимият органының рәсми вакытлы басмасы сайтында);

- федераль дәрәжәдә - Росприроднадзорның рәсми сайтында (планлаштырыла торган (ниятләнә торган) хужалык һәм башка эшчәнлекнең йогынтысын бәяләү үткәрелгән очракта, документлары федераль дәрәжәдәгә дәүләт экология экспертизасы объекты булган очракта);

- булганда, заказчының (башкаручының) рәсми сайтында;

2. оештыручыга рәсми сайтларда ижтимагый фикер алышулар үткәрү турында хәбәрнамәләр урнаштыру яисә рәсми вакытлы басмаларда бастырып чыгару турында мәгълүмат урнаштыруга сылтама жибәрә.

3. эшче төркем эшендә катнашуны тәэмин итә.

2.7. Ижтимагый фикер алышулар үткәрү турында карар Башкарма комитет карары рәвешендә кабул ителә, анда түбәндәгеләр билгеләнә:

1. ижтимагый фикер алышуларны оештыру өчен нигез; эшче төркем составы (эшче төркем рәисе, секретаре һәм эшче төркем әгъзалары). Гомуми саны кимендә 7 кеше;

2. әлеге Нигезләмәнең 1.7 пункты нигезендә ижтимагый фикер алышулар формасы;

3. ижтимагый фикер алышулар үткәрелгән очракта - датасы, вакыты, урыны, уздыру тәртибе;

4. тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне һәм искәрмәләрне тәкъдим итү сроклары һәм урыны.

2.8. Эшче төркем рәис, секретарь, заказчы (башкаручы), оештыручы, экспертлардан һәм комиссиянең башка әгъзаларынан тора.

2.9. Эшче төркем:

1. ижтимагый фикер алышуларның көн тәртибен әзерли;
2. ижтимагый фикер алышуларның нәтижәләрен билгели.

2.10. Ижтимагый фикер алышулар объектына керү мөмкинлеген тәмин иткән көннән башлап, хәбәрнамәдә күрсәтелгән адрес буенча (ижтимагый фикер алышулар объектын урнаштыру) түбәндәге адреста күрсәтелгән адрес (адреслар) буенча ижтимагый фикер алышулар үткәру озынлыгы:

- техник бирем проекты буенча (заказчы аның ижтимагый фикер алышуын үткәру турында карар кабул иткән очракта) яисә ОВОСның әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган объектларда планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлеккә карата башлангыч материаллары буенча, күрсәтелгән объектлар әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган I - III категорияле объектлар критерийларына туры килмәгән очракта, шулай ук мондый эшчәнлек "Экология экспертизасы турында" 1995 елның 23 ноябрәндәге 174-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә дәүләт экология экспертизасына туры килмәсә - кимендә 10 календарь көн;

- ОВОС (яки экологик экспертиза объекты, ОВОС башлангыч материалларын да кертеп) - 30 календарь көннән дә ким булмаган календарь көн (ижтимагый фикер алышулар үткәру көнен исәпкә алмыйча).

2.11. Жәмәгатьчелек өчен ижтимагый фикер алышулар объекты буенча материаллардан файдалану сроклары (ижтимагый фикер алышулар формасында ижтимагый фикер алышулар үткәрелгән очракта) - ижтимагый фикер алышулар уздырыласы көнгә кадәр кимендә 20 календарь көн һәм фикер алышулар уздырылган көннән соң 10 календарь көн.